

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců JUDr. Karla Šimky a Mgr. Evy Šonkové v právní věci žalobce: **B. F.**, zastoupen Mgr. Viktorem Klímou, advokátem, se sídlem Melantrichova 477/20, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 10. 2019, č. j. MV-121077-23/OAM-2018, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 17. 1. 2020, č. j. 4 A 64/2019 – 71,

t a k t o :

- I. Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 17. 1. 2020, č. j. 4 A 64/2019 – 71, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.
- II. Ustanovenému zástupci žalobce, Mgr. Viktoru Klímovi, advokátovi, se sídlem Melantrichova 477/20, Praha 1, **se přiznává** odměna za zastupování žalobce v řízení o kasační stížnosti ve výši 6353 Kč, která mu bude vyplacena do 30 dní od právní moci tohoto rozsudku z účtu Nejvyššího správního soudu.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Včasně podanou kasační stížností brojí žalobce, jako stěžovatel, proti shora označenému rozsudku (dále jen „napadený rozsudek“) Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“), jehož výrokem I. byla zamítnuta stěžovatelova žaloba směřující proti shora označenému rozhodnutí žalovaného (dále jen „rozhodnutí žalovaného“), výrokem II. bylo rozhodnuto o nákladech řízení o žalobě a výrokem III. přiznána odměna ustanovenému zástupci stěžovatele za zastupování v řízení o žalobě.

[2] Rozhodnutím žalovaného bylo zamítnuto stěžovatelovo odvolání a potvrzeno rozhodnutí Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie (dále jen „správní orgán“) ze dne 10. 8. 2018, č. j. CPR-12031-26/ČJ-2017-931200-SV (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“ nebo „rozhodnutí o vyhoštění“). Prvostupňovým rozhodnutím bylo stěžovateli uloženo správní

vyhoštění podle § 119 odst. 1 písm. c) bodu 2 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, v rozhodném znění (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), se stanovením doby jednoho roku, po kterou nelze cizinci umožnit vstup na území členských států Evropské unie. Doba k vycestování z území byla stanovena na 30 dnů po nabytí právní moci rozhodnutí o vyhoštění, alternativně pak od okamžiku, kdy cizinec pozbude postavení žadatele o udělení mezinárodní ochrany a toto rozhodnutí bude pravomocné. Zároveň správní orgán rozhodl, že se na stěžovatele nevztahují důvody znemožňující vycestování. Z odůvodnění rozhodnutí o vyhoštění vyplývá, že stěžovateli skončila platnost výjezdního víza dne 24. 12. 2016. Od té doby až do 24. 4. 2017, kdy se dostavil do Příjímacího střediska cizinců Zastávka a podal tam žádost o udělení mezinárodní ochrany, pobýval na území České republiky bez platného pobytového oprávnění.

[3] Žalovaný stěžovatelovo odvolání nejprve zamítl a napadené prvostupňové rozhodnutí potvrdil svým rozhodnutím ze dne 14. 11. 2018, č. j. MV-121077-3/OAM-2018. Toto rozhodnutí žalovaného ale bylo následně zrušeno rozsudkem městského soudu ze dne 23. 1. 2019, č. j. 16 A 2/2018 – 24 (dále jen „předchozí rozsudek“). Podle městského soudu žalovaný pochybil, když si pro účely rozhodnutí o odvolání nevyžádal potvrzení či změnu závazného stanoviska k možnosti vycestování, přestože stěžovatel ve svém odvolání proti obsahu závazného stanoviska brojil.

[4] Žalovaný proto rozhodoval o stěžovatelově odvolání znovu, přičemž si v souladu se závazným právním názorem dle zrušujícího rozsudku městského soudu vyžádal potvrzení či změnu závazného stanoviska k možnosti vycestování. Vyšel tak ze závazného stanoviska ministra vnitra ze dne 10. 6. 2019, č. j. MV-36853-2/OAM-2019, jímž bylo potvrzeno předchozí závazné stanovisko Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky, ze dne 28. 4. 2017, ev. č. ZS35178, a podle kterého je stěžovatelovo vycestování možné.

[5] Z odůvodnění rozhodnutí žalovaného se podává, že žalovaný se neztotožnil s názorem stěžovatele, podle kterého nebyl k vydání revizního závazného stanoviska k možnosti vycestování oprávněn ministr vnitra, nýbrž Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců. Právní úprava totiž nevylučuje případy, kdy je jak k vydání rozhodnutí ve věci samé, tak k vydání závazného stanoviska podle § 149 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění zákona č. 176/2018 Sb. (dále jen „správní řád“), příslušný tentýž správní orgán, což je dáno organizačním rozdělením pravomocí mezi jednotlivé odbory či jednotlivá oddělení, avšak poté se jedná o pracovníky různých oddělení, která mají různé kompetence. K podpoře svého názoru odkázal žalovaný na rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 5. 4. 2019, č. j. 33 A 10/2019 – 22, a připomněl § 178 odst. 2 větu pátou správního řádu, podle které platí, že „[n]adřízeným správním orgánem ústředního správního úřadu se rozumí ministr, nebo vedoucí jiného ústředního správního úřadu.“

[6] Žalovaný nepřisvědčil stěžovateli ani v tom, že by neměla být brána jako relevantní důkaz zpráva „*Politická a bezpečnostní situace, mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách, vojenská služba, vnitřně přesídlené osoby*“ ze dne 25. 4. 2019 a Informace OAMP „*Ukrajina. Vnitřně vysídlené osoby, aktuální počty, legislativa, postavení ve společnosti, státní a nestátní asistence*“ ze dne 20. 2. 2019, z důvodu, že tyto dokumenty byly vypracovány jedním z odborů žalovaného, který musí být již z povahy věci podjatý. Žalovaný k tomu uvedl, že tyto dokumenty byly zpracovány v souladu s pokyny Evropské unie pro zpracování informací o zemích původu a Zprávou Podpůrného evropského azylového úřadu (EASO), a to na základě uznávaných a relevantních veřejně dostupných informací, případně na základě informací získaných od dalších orgánů státní správy nebo partnerských úřadů členských států Evropské unie a přidružených států.

[7] Žalovaný dále v odůvodnění svého rozhodnutí uvedl, že do ozbrojeného konfliktu na východě Ukrajiny nejsou nasazováni absolventi vojenské služby proti své vůli, ale pouze

pokračování

dobrovolně, což potvrzují i závěry revizního závazného stanoviska. Na Ukrajině přitom existuje možnost náhradní civilní, alternativní vojenské služby a vojáci základní vojenské služby nejsou od podzimu 2014 povoláváni do oblasti bojů na východě země.

[8] K otázce zásahu, jež bude správní vyhoštění pro soukromý a rodinný život stěžovatele znamenat, se žalovaný vyjádřil tak, že stěžovatel je svobodný, bezdětný, v České republice nevlastní žádný majetek. Nesdílí společnou domácnost s občanem Evropské unie, na území České republiky se nenachází žádná osoba, vůči které by měl vyživovací povinnost nebo by ji měl v péči. Stěžovatel sám vypověděl, že kromě úzkého vztahu se svou matkou, státní občankou Ukrajiny, nemá v tuzemsku žádné ekonomické, kulturní ani společenské vazby. Nebylo tedy zjištěno, že by se i přes délku svého pobytu v České republice (od svých deseti let, tj. od roku 2004) zde výrazněji integroval, ačkoli se on sám považuje za tzv. faktického tuzemce. Stěžovatelova matka je osobu výdělečně činnou a má oprávnění k pobytu na území České republiky, přičemž může z území kdykoli vycestovat i se vrátit zpět. Na území Ukrajiny zůstaly zachovány její rodinné vazby, neboť tam žije její matka a sestra; tedy i stěžovatel má na Ukrajině zachovány určité rodinné vazby, neboť tam žije jeho babička a teta. Vzhledem ke svému věku je stěžovatel osobou soběstačnou, dospělou, plně právně způsobilou a práce schopnou, a je tedy zodpovědný za uspořádání vlastního života a zcela jistě nemusí být stále závislý na své matce. Dobu jednoho roku, po kterou mu nelze umožnit podle výroku rozhodnutí o vyhoštění vstup na území členských států Evropské unie, nepovažuje žalovaný za natolik dlouhou, aby mohla reálně přerušit či ohrozit rodinnou vazbu mezi stěžovatelem a jeho matkou. Stěžovateli a jeho matce ostatně nic nebrání v realizování jejich rodinného života na Ukrajině, která je společnou zemí jejich původu. Samotné právo na udržování rodinných vztahů stěžovatele s jeho matkou, jež pobývá v ČR, není dle názoru žalovaného správním vyhoštěním nijak popřeno. Žalovaný dále poznamenal, že nemůže být volán k odpovědnosti za to, že stěžovatelova matka v situaci, kdy nebyla najisto postavena věc správního vyhoštění jejího syna (stěžovatele), zatížila svůj příjem dvěma novými spotřebitelskými úvěry, jež uzavřela v průběhu června 2019. Žalovaný mj. poznamenal, že s ohledem na dostupné komunikační technologie by stěžovatel mohl se svou matkou udržovat kontakt i během (roční) doby, po kterou mu nebude lze umožnit vstup na území členských států EU. Pokud stěžovatel namítal, že je na své matce ekonomicky závislý, uvedl k tomu žalovaný, že existuje možnost, aby mu matka případně finanční prostředky zasílala bezhotovostními platbami.

[9] Městský soud se v odůvodnění napadeného rozsudku na základě stěžovatelem uplatněných žalobních námitek zabýval posouzením, zda ukončení stěžovatelova pobytu znamená nepřiměřený zásah do jeho práva na soukromý život podle čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“), zda je jeho vycestování v rozporu s mezinárodními závazky ČR vzhledem ke stěžovatelovu tvrzení, že mu v zemi původu hrozí nebezpečí vážné újmy jako civilistovi v ozbrojeném konfliktu, jakož i žalobní námitkou porušení čl. 3 Úmluvy. Dále se městský soud zabýval námitkou, že ministr vnitra nebyl příslušný vydat závazné stanovisko, neboť podle stěžovatelova názoru toto přísluší Komisi pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců, stejně jako námitkou, že úřední osoby Ministerstva vnitra jsou systémově podjaté.

[10] Stěžovatelovu žalobu shledal městský soud nedůvodnou. Nejprve zrekapituloval, že stěžovatel pobývá na území České republiky od svých zhruba deseti let, žije v Praze v bytě se svou matkou, která zde má legální pobyt. Na Ukrajině má stěžovatel babičku a tetu, nicméně s nimi se nestýká a uvádí, že neumí ukrajinsky ani rusky. V roce 2013 byl pravomocně odsouzen za spáchání zvláště závažného zločinu loupeže, načež mu byl trvalý pobyt na území České republiky zrušen a bylo mu vydáno výjezdní vízum. V listopadu roku 2016 si požádal o vízum strpění pobytu, které mu ale nebylo uděleno. V následujícím roce stěžovatel požádal o udělení

mezinárodní ochrany. Dne 24. 4. 2017 se dostavil do přijímacího střediska v Zastávce u Brna, aby zde požádal o mezinárodní ochranu; ke své identifikaci předložil cestovní pas, v němž bylo vyznačeno výjezdní vízum s platností do 24. 12. 2016. Vzhledem k tomu, že stěžovatel od 25. 12. 2016 pobýval na území České republiky neoprávněně, zahájil správní orgán prvního stupně řízení o stěžovatelově vyhoštění.

[11] Městský soud stěžovateli nepřisvědčil v tom, že by revizní závazné stanovisko měla vydávat Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců, namísto ministra vnitra. Závazné stanovisko podle § 149 odst. 1 správního řádu není rozhodnutím ve správním řízení, nejsou jím zakládána, měněna nebo rušena práva nebo povinnosti určené osoby. Závazné stanovisko bylo vydáno ústředním správním úřadem, přičemž podle § 178 odst. 2 správního řádu je nadřízeným správním orgánem ústředního správního úřadu ministr.

[12] Pokud jde o žalobní námitku systémové podjatosti úředních osob, poukázal městský soud na usnesení žalovaného ze dne 19. 8. 2019, č. j. MV-121077-20/OAM-2018, kterým nebylo vyhověno vznesené námitce podjatosti týkající se úředních osob podílejících se na přípravě podkladů pro vydání závazného stanoviska ministra vnitra. Stěžovatel byl v tomto usnesení poučen o možnosti podat proti němu odvolání ke Komisi pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců, avšak této možnosti nevyužil. Městský soud proto konstatoval, že stěžovatelova námitka podjatosti byla ve správním řízení pravomocně vypořádána, přičemž městský soud neshledal důvod se obdobnou námitkou v řízení o žalobě proti správnímu vyhoštění zabývat.

[13] Městský soud se pak ztotožnil se závěry rozhodnutí žalovaného, že není dána žádná okolnost, která by odůvodňovala stěžovatelovo tvrzení o nepřiměřeném zásahu do jeho práva na soukromý život podle čl. 8 Úmluvy. Nepřisvědčil stěžovatelově námitce, že jej lze považovat za faktického tuzemce; stěžovatel přicestoval do ČR ve věku 10 let a předtím žil na Ukrajině. Lze tedy předpokládat, že hovoří svým mateřským jazykem, neboť do svých 10 let jej s největší pravděpodobností užíval. Stran bezpečnostní situace na Ukrajině vyšel městský soud z obsahu podkladových zpráv Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky, jež jsou založeny ve správním spisu a z nichž vycházel i ministr při vydání revizního závazného stanoviska k možnosti stěžovatelova vycestování. Dospěl přitom k závěru, že stěžovatelovy obavy v tomto ohledu nejsou důvodné. Dále podotknul, že stěžovatel není politicky činnou osobou, neangažuje se v politice na Ukrajině, a nelze tedy předpokládat, že by mu hrozily případně postihy od organizace SBU, na kterou bylo v průběhu správního řízení stěžovatelem a jeho matkou odkazováno.

II. Kasační stížnost, vyjádření žalovaného a replika

[14] Stěžovatel v kasační stížnosti uplatňuje námitky podřaditelné pod důvody uvedené v § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s., neboť namítá, že městský soud posoudil některé právní otázky nesprávně, a že napadený rozsudek je nepřezkoumatelný. Kasační stížností přitom napadá rozsudek městského soudu v celém rozsahu (srov. odst. [1] výše).

[15] Stěžovatel setrvává na tom, že vyhoštění by znamenalo nepřiměřený zásah do jeho soukromého a rodinného života podle § 120 a § 174a zákona o pobytu cizinců. Není pravdou, že netvrdil a neprokazoval společenské a kulturní vazby, protože předkládal výuční listy a potvrzení Dopravního podniku Hlavního města Prahy, že se měl stát řidičem vozu pouliční dráhy. Nadto městskému soudu navrhoval provedení výslechu svědka O. K., svého souseda a přítele, který mohl svědčit o stěžovatelových sociálních a kulturních vazbách na území České republiky. Dále stěžovatel městskému soudu doložil dva dopisy od svých sousedek, jež informují

pokračování

o stěžovatelově integraci do zdejší společnosti. Nebylo dostatečně zohledněno, že stěžovatel je faktickým tuzemcem, když na Ukrajině pobýval pouze do svých deseti let věku.

[16] Městský soud se podle stěžovatele nezabýval ani jedním z kritérií vymezených v rozsudku velkého senátu Evropského soudu pro lidská práva (dále jen „ESLP“) ve věci *Üner proti Nizozemsku* ze dne 18. 10. 2006, stížnost č. 46410/99; to má zapříčinit nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku. Stěžovatel navíc není vyhoštěván v souvislosti s žádným trestným činem, nýbrž z důvodu, že na území ČR pobýval bez platného oprávnění k pobytu.

[17] Žalovaný a městský soud zcela opomněli, že vyhoštěním dojde k zásahu nejen do rodinného, ale i do soukromého života stěžovatele.

[18] Závěr, že stěžovatel bude moci po dobu vyhoštění pobývat na Ukrajině u své babičky, označuje stěžovatel za nepodložený, protože bylo prokázáno, že její obydlí bylo zničeno v důsledku probíhajícího ozbrojeného konfliktu. Stěžovatel by se s ní ani nebyl s to dohovorit, neboť sám již neovládá ukrajinštinu. Současně je již neznalý tamních poměrů, což by v kombinaci s jazykovou bariérou způsobilo jeho závislost na babičce, se kterou však již po mnoho let nemá bližší vztah.

[19] Stěžovatel dále v kasační stížnosti obsáhle předesílá vlastní provedení testu proporcionality. Na jeho základě formuluje závěr, že rozhodnutí o jeho vyhoštění není opatřením legitimním, má-li být jeho sledovaným cílem ukončení pobytu těch cizinců, kteří nedodrželi právní předpisy na úseku přistěhovalectví. Pokud jde o aspekt vhodnosti, namítá stěžovatel, že se nabízelo i mírnější, avšak stejně efektivní opatření, které spatřuje v uložení povinnosti opustit území ČR dle § 50a zákona o pobytu cizinců. Konečně pak k otázce přiměřenosti zvoleného opatření v užším smyslu stěžovatel uvádí, že jemu takto způsobená újma bude nepoměrně citelnější, než případný pozitivní efekt zachování veřejného zájmu na dodržování právních předpisů; současně stěžovatel sporuje veřejný zájem na svém vyhoštění, s tím, že by zde býval mohl odvádět daně z pracovní činnosti, čímž by jeho pobyt v ČR znamenal přínos pro národní hospodářství. Správní orgán a žalovaný neprovedli test proporcionality vůbec, zatímco městský soud jej neprovedl v plné šíři, resp. systematicky, ale spíše intuitivně a neúplně. Napadený rozsudek proto stěžovatel shledává nezákonným a nepřezkoumatelným pro nedostatek důvodů.

[20] Další množina kasačních námitek směřuje k otázce možnosti stěžovatelova vycestování. Ministr vnitra nebyl příslušný k vydání revizního závazného stanoviska k možnosti vycestování, přičemž ve skutečnosti toto stanovisko stejně vydal žalovaný. Stanovisko se také nezabývá individuální situací stěžovatele, ale jen formálním posouzením možnosti užití tzv. vnitřního přesídlení v rámci Ukrajiny; stěžovateli nejsou poměry na Ukrajině známy a neovládá ukrajinštinu, a proto pro něj není vnitřní přesídlení, na rozdíl od stálých obyvatel tohoto státu, vhodné. Městský soud opomenul důkaz, který navrhoval stěžovatel článkem ze dne 9. 10. 2019, o zkušenostech konkrétního vnitřně přesídleného obyvatele Ukrajiny, publikovaným Human Rights Watch. Stěžovatel odkazoval i na další informační zdroje, například na zprávu Ministerstva zahraničí Spojených států amerických, z níž má vyplývat, že Ukrajina není schopna zajistit vnitřně přesídleným osobám základní životní potřeby, avšak i tento důkazní návrh městský soud opomenul.

[21] Stěžovatel dále namítá, že mu městský soud sice přisvědčil v tom, že revizní závazné stanovisko bylo zpracováno Odborem azylové a migrační politiky, avšak nevyvodil z toho žádné důsledky. Je nepřijatelné, aby přezkum závazného stanoviska prováděl tentýž subjekt, který přezkoumávané stanovisko sám vydal; jedná se o perverzii smyslu § 149 odst. 5 správního řádu

(ve znění účinném ke dni vydání tohoto rozsudku jde o § 149 odst. 7 správního řádu; pozn. NSS). Odůvodnění napadeného rozsudku proto stěžovatel shledává nesrozumitelným. Obdobně stěžovatel setrvává na své žalobní argumentaci, že ministr vnitra není nadřízeným správním orgánem příslušným k vydání revizního závazného stanoviska k možnosti vycestování. Za tento orgán považuje stěžovatel i nadále Komisi pro rozhodování ve věcech cizinců, což vyvozuje z toho, že Ministerstvo vnitra je prvostupňovým správním orgánem pro vydání závazného stanoviska k možnosti vycestování, a tudíž s ohledem na § 170a zákona o pobytu cizinců musí být právě Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců nadřízeným orgánem Ministerstva vnitra, má-li být vydáno revizní závazné stanovisko k možnosti vycestování. Ustanovení § 178 odst. 2 správního řádu považuje stěžovatel za obecnou normu, vůči níž je § 170a odst. 1 zákona o pobytu cizinců normou speciální. Závazné stanovisko je podle stěžovatele vydáváno jako náhrada za rozhodnutí, které by bylo jinak třeba od dotčeného správního orgánu vyžádat (v tom stěžovatel odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 10. 2009, č. j. 9 As 21/2009 – 150).

[22] Stěžovatel namítá systémovou podjatost pracovníků Odboru azylové a migrační politiky (dále jen „OAMP“) Ministerstva vnitra, která má pramenit z toho, že OAMP vydává závazné stanovisko (v prvním stupni), rozhoduje o odvolání proti rozhodnutí o správním vyhoštění a také (fakticky) přezkoumává své vlastní závazné stanovisko v procesu vydávání revizního závazného stanoviska. Již z písemného vyhotovení závazného stanoviska je zřejmé, že jej sepsaly úřední osoby OAMP, konkrétně oddělení migrace, přičemž ministr vnitra k němu toliko připojil svůj podpis.

[23] Dále stěžovatel namítá, že městský soud neodůvodnil, proč neprovedl navrhovaný důkaz svědeckou výpovědí O. K. Spatřuje v tom závažnou vadu řízení, jež způsobuje nezákonnost napadeného rozsudku. Městský soud se v odůvodnění napadeného rozsudku rovněž žádným způsobem nevyjádřil k dopisům stěžovatelových sousedů, jimiž se stěžovatel snažil prokázat svou integraci do zdejší společnosti.

[24] Stěžovatel kasační stížností napadl rovněž výrok III. rozsudku městského soudu, kterým byla ustanovenému zástupci přiznána odměna za zastupování stěžovatele v řízení o žalobě v rozsahu tří úkonů právní služby. Stěžovatel má za to, že ustanovenému zástupci měla být přiznána odměna navíc za jeden další úkon právní služby spočívající v písemném podání označeném jako „Duplika k vyjádření žalovaného“ ze dne 10. 12. 2019. Toto podání obsahovalo jak důkazní návrhy, tak i argumentační reakce na vyjádření žalovaného a doplnění odkazu na rozsudek Vrchního správního soudu Berlín – Braniborsko ze dne 11. 6. 2015, sp. zn. 11 B 26.14. Jednalo se tedy o účelný úkon právní služby, jímž stěžovatel realizoval své právo předestřít soudu svůj názor na argumenty žalovaného. Nepřiznání odměny ustanovenému zástupci za související úkon právní služby proto považuje stěžovatel za nepřipustné.

[25] Z výše uvedených důvodů stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek, stejně jako předcházející rozhodnutí žalovaného a rozhodnutí správního orgánu a vrátil věc správnímu orgánu prvního stupně k dalšímu řízení.

[26] Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že své rozhodnutí i napadený rozsudek považuje za správné a zákonné. Správní orgán zjistil skutečný stav věci, případ posuzoval ve všech souvislostech a zabýval se všemi skutečnostmi, které stěžovatel v průběhu správního řízení uvedl. Opatřil si také podklady a objektivní informace pro rozhodnutí. Tyto následně řádně vyhodnotil. Žalovaný tak odkázal na obsah správního spisu, zejména na odůvodnění předmětných správních rozhodnutí. Stěžovatel zcela jednoznačně pobýval

pokračování

na území ČR neoprávněně a závazné stanovisko (včetně revizního závazného stanoviska) konstatovalo, že jeho vycestování je možné. Stěžovatel neuvedl, že by jej k ČR poutaly vazby, které by mu znemožňovaly návrat do země původu, nebo jejichž přerušeni by nepřiměřeně zasáhlo do jeho soukromého a rodinného života. Dostatečně byl i zohledněn a posouzen stěžovatelův vztah s matkou. Případné okolnosti vedení stěžovatelova soukromého života jej neopravňují k nedodržování právního řádu a porušování zákonů. Cizinci nadto nemají zaručené subjektivní právo na pobyt na území České republiky a je věcí suverénního státu, za jakých podmínek připustí pobyt cizinců na svém území (usnesení Ústavního soudu ze dne 23. 6. 2004, sp. zn. III. ÚS 219/04). Kasační stížnost považuje žalovaný za nedůvodnou.

[27] Stěžovatel podal k vyjádření žalovaného repliku ze dne 30. 6. 2020, v níž zopakoval (zcela v duchu své kasační argumentace), že nesouhlasí s tvrzením žalovaného o vědomém porušování právních předpisů na úseku přistěhovalectví, neboť byl v té době tehdejším zástupcem ujist'ován, že jeho pobytové oprávnění je „v pořádku“. Ihned poté, co se o pozbytí pobytového oprávnění dozvěděl, se dostavil na pracoviště Ředitelství služby cizinecké policie, kde požádal o udělení mezinárodní ochrany. Vymezil se i proti konstataci žalovaného, že na území ČR nemá sociální ani kulturní vazby. Jeho dlouhodobý pobyt na území je příčinou nepřiměřenosti dopadu správního vyhoštění do soukromého a rodinného života. Možnost vnitřního přesídlení považuje stěžovatel za toliko formální, avšak v praxi nefunkční. Ukrajinské prostředí je mu cizí, nejsou mu známy tamější poměry a nedorozumí se ukrajinsky ani rusky.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[28] Kasační stížnost je přípustná a projednatelná.

[29] Kasační stížnost je důvodná.

[30] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval namítanou nepřezkoumatelností napadeného rozsudku. K takové případné vadě je ostatně povinen přihlídnout i tehdy, není-li v kasační stížnosti výslovně namítána [§ 109 odst. 4 s. ř. s.]. Navíc, trpí-li napadené soudní rozhodnutí vadou nepřezkoumatelnosti, je již z povahy toho nemožné přezkoumat jeho meritum, tedy posuzovat správnost právního posouzení či dostatečnost opory skutkového základu v obsahu správníhopisu.

[31] Ústavní soud ve svém nálezu ze dne 12. 2. 2009, sp. zn. III. ÚS 989/08, konstatoval, že „[n]ení porušením práva na spravedlivý proces, jestliže obecné soudy nebudují vlastní závěry na podrobné oponentuře (a vyvracení) jednotlivě vznesených námitek, pakliže proti nim staví vlastní ucelený argumentační systém, který logicky a v právu rozumně vyloží tak, že podpora správnosti jejich 5 Afs 87/2018 závěrů je sama o sobě dostatečná“ (srov. také rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 3. 2015, č. j. 9 As 221/2014 - 43). Ačkoli tedy v nyní posuzované věci napadl stěžovatel rozhodnutí žalovaného nebyvale rozsáhlou žalobou, není relativní stručnost odůvodnění napadeného rozsudku sama o sobě příčinou jeho nepřezkoumatelnosti. Nejvyšší správní soud nicméně shledal, že zmíněná stručnost odůvodnění napadeného rozsudku je zapříčiněna několikerým pochybením.

[32] V první řadě městský soud pochybil, když se náležitě nevypořádal s žalobní argumentací poukazující na nepřiměřenost vyhoštění. Namísto vlastního uchopení a vypořádání tohoto žalobního bodu totiž městský soud v zásadě přejal (citoval) příslušnou část odůvodnění svého předchozího zrušujícího rozsudku, jímž bylo předchozí rozhodnutí žalovaného zrušeno právě a jen z důvodu, že žalovaný před rozhodnutím o odvolání nevyžádal potvrzení nebo změnu

závazného stanoviska (§ 149 odst. 5 správního řádu) k možnosti stěžovatelova vycestování (§ 179 zákona o pobytu cizinců).

[33] Je pravdou, že se městský soud ve svém předchozím zrušujícím rozsudku vyjádřil také k žalobní námitce nepřiměřenosti vyhoštění jako zásahu do rodinného života stěžovatele, přičemž ji shledal „podmíněně“ nedůvodnou. Konkrétně tehdy uvedl: *„Ze správního spisu vyplynulo, že žalobce žije se svou matkou, na které je ekonomický závislý. K tomu soud uvádí, že žalobce není nezletilou osobou, která by musela neustále pobývat se svou matkou. Matka žalobce je osoba s legálním pobytem na území České republiky, je výdělečně činnou osobou a není vázána na pomoc jiných osob. V tomto směru by pro ni odloučení od syna neznamenal nenahraditelnou újmu. Za předpokladu, že by správní orgány dospěly k závěru, že vycestování do země původu je možné z hlediska bezpečnosti, ztotožňuje se soud s tvrzením žalovaného, kdy je možné, aby se matka přestěhovala se svým synem na Ukrajinu, kde mohou společně realizovat svůj rodinný život. Navíc pokud se na území Ukrajiny nachází babička a teta žalobce. Sám žalobce uvedl, že na území České republiky nemá kromě matky žádné jiné příbuzné. Žalobci byl navíc zákaz vstupu na území členských států Evropské unie uložen v dolní hranici sazby, na jeden rok. V uvedeném nelze shledat nepřiměřený zásah do rodinného života, pokud by se žalobce jako dospělý člověk neviděl jeden rok se svou matkou. S ohledem na dnešní technologické prostředky by s ní mohl být v kontaktu i tímto způsobem. Pokud jde o okolnost, že matka žalobce jej žije a on je na ni ekonomicky závislý, existuje rovněž možnost posílat žalobci finanční prostředky na Ukrajinu. Správní orgány dostatečně v souladu s žalobcem namítaným rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 6. 2015, č. j. 7 Azs 75/2015-34, jenž vychází z judikatury Evropského soudu pro lidská práva, posoudily hlediska přiměřenosti správního vyhoštění. Povaha a závažnost dotčeného veřejného újmu byla shledána tím, že se žalobce vyskytoval nejméně čtyři měsíce nelegálně na území České republiky. Délka pobytu žalobce v České republice, věk, zdravotní stav, případný počet dětí, rozsah kulturních a sociálních vazeb na hostitelský stát, imigrační historie žalobce apod. byly žalovaným zevrubně hodnoceny. V tomto směru by pak soud shledal žalobní námitku nedůvodnou“* (zvýraznění doplněno NSS). Nyní napadený rozsudek městského soudu však opomíná, že takto byla dříve posouzena důvodnost jiné (jinak formulované, méně podrobné atd.) žalobní námitky, resp. námitky v jiné žalobě. Nelze předpokládat, že by stěžovatel ve své druhé žalobě nerozhojnil svou argumentaci k nepřiměřenosti správního vyhoštění; jsou zde naopak důvody domnívat se, že tak učinil, a to s ohledem na podstatnou odlišnost spočívající v tom, že v prvním řízení o žalobě nebyl (alespoň podle záhlaví zrušujícího rozsudku městského soudu) zastoupen, kdežto v dalším řízení před městským soudem mu byl ustanoven zástupce z řad advokátů (který doplnil stěžovatelovu žalobu podáním o rozsahu 21 stran). Zruší-li krajský soud napadené správní rozhodnutí v celém rozsahu a vrátí věc žalovanému k dalšímu řízení, vydává poté žalovaný správní orgán zcela nové rozhodnutí o odvolání; je-li toto opět napadeno správní žalobou, není žalobce v dalším řízení před krajským soudem nikterak omezen rozsahem či mírou podrobnosti své předchozí žaloby. Současně také neplatí, že vyjádří-li se krajský soud v prvotním zrušujícím rozsudku o nedůvodnosti ostatních žalobních námitek, musí tím být nutně předurčena neúspěšnost námitek poukazujících na totožnou problematiku (zde nepřiměřenost správního vyhoštění) v dalším řízení o žalobě proti novému rozhodnutí žalovaného, pakliže jsou tyto námitky podrobnější, obsahují novou právní argumentaci apod. Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že podle § 75 odst. 2 s. ř. s. přezkoumává krajský soud napadené výroky správního rozhodnutí v mezích žalobních bodů, a této povinnosti se nemůže bez dalšího zprostit citací odůvodnění svého předchozího zrušujícího rozsudku. To by bylo lze jen za předpokladu, že by se jednalo o prakticky totožnou žalobní argumentaci, jaká byla uplatněna v žalobě předchozí; i tak by ale bylo nezbytné, aby soud v odůvodnění rozsudku tuto shodu náležitě ozřejmil. Pro úplnost pak Nejvyšší správní soud dodává, že na rozdíl od správního řízení před zrušujícím rozsudkem městského soudu byl stěžovatel v dalším řízení o odvolání zastoupen na základě plné moci Organizací pro pomoc uprchlíkům, která za stěžovatele podala obsáhlé vyjádření, v němž vůči prvostupňovému rozhodnutí namítala existenci jeho sociálních a kulturních vazeb na území ČR, vysokou míru stěžovatelovy integrace do zdejší společnosti, kvalifikaci jeho osoby jako faktického

pokračování

tuzemce, nepřiměřenost zásahu do soukromého a rodinného života ve smyslu čl. 8 EÚLP, negativní vyznění testu proporcionality, dále poukazovala na judikaturu (zejm. výše zmíněný rozsudek velkého senátu ESLP ve věci *Üner proti Nizozemsku* a další rozsudky tohoto soudu), nevědomost stěžovatele o pozbytí pobytového oprávnění (tj. nedostatek zavinění), cizost prostředí Ukrajiny, neschopnost dorozumět se ukrajinsky či rusky apod. V žádném případě tak nelze setrvat na tom, že jedinou „přidanou hodnotou“ dalšího odvolacího řízení bylo vyžádání a opatření potvrzení nebo změny závazného stanoviska k možnosti stěžovatelova vycestování, resp. obsah, závěr a odůvodnění tohoto závazného stanoviska. Za takové situace Nejvyšší správní soud tedy nepovažuje odkaz městského soudu na svůj předchozí zrušující rozsudek za dostatečné vypořádání stěžovatelovy žalobní argumentace k nepřiměřenosti zásahu správního vyhoštění do jeho soukromého a rodinného života.

[34] V důsledku výše uvedeného shledává Nejvyšší správní soud napadený rozsudek nepřezkoumatelným. V jeho odůvodnění není dostatečně reagováno zejména na stěžovatelovu námitku nepřiměřeného zásahu do soukromého a rodinného života (např. stěžovatelovo tvrzení, že je faktickým tuzemcem). Stěžovatel k tomuto tvrzení ostatně navrhl, aby městský soud provedl důkaz svědeckou výpovědí jeho známého, O. K.; městský soud k tomuto důkaznímu návrhu neuvedl v odůvodnění napadeného rozsudku ničeho. Nejvyšší správní soud pak ze zvukového záznamu o jednání před městským soudem zjistil, že neprovedení navrhovaného důkazu městský soud při jednání odůvodnil v podstatě jen konstatováním, že má k dispozici správní spis (O. K. ovšem ve správním řízení jako svědek slyšen nebyl). Totéž lze ostatně uvést o přípisech stěžovatelových sousedů, jež byly městskému soudu navrhovány k důkazu. Stěžovatel také v žalobě předestřel vlastní provedení testu proporcionality, čemuž se ale v odůvodnění napadeného rozsudku nedostalo patřičné reflexe; městský soud se zde (konkrétně v odst. 23 a 37) omezil v podstatě na konstatování, že přiměřeností zásahu do rodinného a soukromého života se žalovaný ve svém rozhodnutí zabýval.

[35] V neposlední řadě pak způsob, jakým městský soud vypořádal stěžovatelovu námitku, že neovládá ukrajinský ani ruský jazyk, shledává Nejvyšší správní soud spekulativním. Je samozřejmě možné, že si stěžovatel leccos z uvedených jazyků stále pamatuje, přestože již od svých deseti let věku pobývá výlučně v České republice, nelze to však tvrdit s jistotou. Navíc tato žalobní námitka nejenom sporuje závěr o možnosti stěžovatelova vycestování, ale podporuje také stěžovatelovo tvrzení o vlastní integraci v jiném jazykovém a společenském prostředí (v České republice); tímto směrem však městský soud, alespoň podle obsahu odůvodnění napadeného rozsudku, neuvažoval.

[36] Nejvyšší správní soud rovněž upozorňuje na důležitost přehledné strukturace vypořádání pestré palety uplatněných žalobní námitek v odůvodnění rozsudku. Nelze totiž bez dalšího směšovat otázku přiměřenosti správního vyhoštění (ve smyslu § 174a odst. 1 ve spojení s § 119a odst. 2 zákona o pobytu cizinců), kterou hodnotí v řízení o správním vyhoštění policie, s problematikou možnosti vycestování cizince (§ 179 odst. 1, 2 ve spojení s § 120a odst. 2 zákona o pobytu cizinců), kterou primárně posuzuje a vydává o ní závazné stanovisko Ministerstvo vnitra). V prvním případě policie při posuzování dopadů rozhodnutí do rodinného života a soukromého života „*zohlední zejména závažnost nebo druh protiprávního jednání cizince, délku pobytu cizince na území, jeho věk, zdravotní stav, povahu a pevnost rodinných vztahů, ekonomické poměry, společenské a kulturní vazby navázané na území a intenzitu vazeb ke státu, jebož je cizinec státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, ke státu jebo posledního trvalého bydliště*“ (zvýraznění doplněno NSS). Z textu zákona vyplývá, že jde o výčet příkladný, a je proto třeba se přezkoumatelně vypořádat se všemi tvrzeními, které v tomto kontextu cizinec uplatnil. Akcentovat je přitom třeba především skutečnosti pojící se s místem stěžovatelova aktuálního pobytu, resp. s jeho současným či převládajícím způsobem života. V případě shledání nepřiměřenosti uložení

správním vyhoštění nelze takové rozhodnutí vůbec vydat a správní orgán je povinen řízení o vyhoštění zastavit. Naproti tomu možnost vycestování podmiňuje zákon o pobytu cizinců absencí důvodné obavy, že „pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu tam hrozilo skutečné nebezpečí.“ Pojem „skutečné nebezpečí“ zákon ztotožňuje s navracením cizince v rozporu s čl. 3 EÚLP (srov. § 179 odst. 2 zákona o pobytu cizinců). Těžiště posuzování této podmínky spočívá primárně v komplexním zohlednění obecné situace v zemi cizincova původu, s následným promítnutím cizincovy individuality (historie jeho pobytu a působení v zemi původu, případných potíží s tamními orgány veřejné moci, zdravotního stavu apod.). V případě shledání existence důvodné obavy skutečného nebezpečí pak správní orgán, vázán závazným stanoviskem o nemožnosti vycestování, přesto rozhodne (za naplnění zbývajících zákonných předpokladů) o vyhoštění cizince. Nejde tedy již o překážku vydání rozhodnutí o správním vyhoštění, ale v rozhodnutí se tato skutečnost uvede a ministerstvo cizinci udělí vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území. Nejvyšší správní soud ilustrací odlišnosti obou porovnávaných kategorií znovu zdůrazňuje nezbytnost přehledného rozčlenění žalobních námitek v odůvodnění rozhodnutí o žalobě, neboť v odůvodnění nyní napadeného rozsudku tuto kvalitu postrádá.

[37] Skutečnost, že Nejvyšší správní soud shledal napadený rozsudek z (podstatné) části nepřezkoumatelným, sice musí nevyhnutelně vést k závěru o důvodnosti kasační stížnosti a ke zrušení rozsudku městského soudu, nebrání však posouzení dalších, relativně samostatných a oddělitelných, kasačních námitek (analogicky usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 2. 2008, č. j. 7 Afs 212/2006 – 74). K tomu Nejvyšší správní soud přistupuje níže.

[38] Stěžovatel namítal, že k vydání potvrzení či změny závazného stanoviska ohledně možnosti vycestování není příslušný ministr vnitra, nýbrž Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců. Nejvyšší správní soud se s touto námitkou neztotožňuje. Letitá praxe správních soudů implicitně operuje s tím, že ministr vnitra je orgánem příslušným k vydání potvrzení či změny závazného stanoviska ve věci možnosti vycestování cizince dle § 174a odst. 1 zákona o pobytu cizinců (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 4. 2019, č. j. 10 Azs 252/2018 – 32, nebo ze dne 30. 5. 2019, č. j. 2 Azs 72/2019 – 28). Explicitně pak (byť nikoli k cílené kasační námitce) Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 9. 3. 2021, č. j. 8 Azs 212/2020 – 29, uvedl, že „[z]ávazné stanovisko ministra vnitra z 20. 4. 2020 bylo vydáno jako potvrzující stanovisko pro účely odvolacího řízení v souladu s § 149 odst. 5 správního řádu“. Nejvyšší správní soud se navíc zcela ztotožňuje s právním názorem městského soudu v napadeném rozsudku, že Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců není, s ohledem na znění § 170a odst. 1 *in fine* zákona o pobytu cizinců, nadřízeným správním orgánem Ministerstva vnitra v neomezeném rozsahu jeho působnosti, nýbrž pouze ve věcech, v nichž Ministerstvo vnitra rozhoduje v prvním stupni a v dalších případech výslovně stanovených zákonem. V řízení o správním vyhoštění rozhoduje v prvním stupni Policie České republiky, nikoli Ministerstvo vnitra; závazné stanovisko ministerstva je toliko podkladem rozhodnutí (jakkoli závazným), a případné cizincovo odvolání nesměřuje formálně proti závaznému stanovisku (byť mohou odvolací důvody směřovat vůči jeho obsahu), nýbrž proti rozhodnutí policie. V jistém rozsahu lze tedy stěžovateli dát zapravdu, že § 170a odst. 1 zákona o pobytu cizinců obsahuje co do určení nadřízeného správního orgánu normu speciální vůči obecnému vymezení nadřízeného správního orgánu dle § 178 správního řádu, nedopadá však na rozhodování Policie České republiky o správním vyhoštění, a tedy ani na vydávání závazných stanovisek k možnosti vycestování, které se odehrává v širším rámci tohoto správního řízení.

pokračování

[39] Další stěžovatelova námitka spočívá v tzv. systémové podjatosti pověřených úředních osob Ministerstva vnitra, Odboru azylové a migrační politiky. Tyto osoby nejprve zpracovávaly závazné stanovisko k možnosti stěžovatelova vycestování, aby následně v řízení o odvolání proti rozhodnutí o vyhoštění toto stanovisko přezkoumávaly jako podklad odvoláním napadeného rozhodnutí o vyhoštění. Tato námitka je podle názoru Nejvyššího správního soudu lichá. Stěžovatel se totiž mylí v tom, že by případná skutečnost, kdy úřední osoba Ministerstva vnitra oprávněná k vypracování závazného stanoviska bude následně i oprávněnou úřední osobu v řízení o odvolání proti souvisejícímu rozhodnutí o vyhoštění, mohla mít zásadnější vliv na vedení řízení o odvolání nebo jeho výsledek. Nejvyšší správní soud již výše v tomto rozsudku rozlišil důsledky nepřiměřenosti správního vyhoštění (dopad do soukromého a rodinného života cizince) a existence důvodů znemožňujících vycestování. Při vydávání závazného stanoviska posuzuje Ministerstvo vnitra (pověřená úřední osoba) naplnění specifických podmínek; nerozhoduje ve věci samé. Závazná část (srov. § 149 odst. 2 větu první správního řádu) závazného stanoviska může mít na výsledek řízení o správním vyhoštění maximálně takový vliv, že cizinci bude vydáno vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území; nemůže však zamezit tomu, aby policie rozhodla o uložení správního vyhoštění. Závaznost stanoviska k důvodům znemožňujícím vycestování tedy není s to ovlivnit ani tak výrok rozhodnutí o správním vyhoštění, ale spíše vykonatelnost (resp. realizaci) vyhoštění v budoucnu. Za nejzásadnější však Nejvyšší správní soud považuje, že v následném řízení o odvolání proti rozhodnutí policie o správním vyhoštění se samo Ministerstvo vnitra, jakožto autor závazného stanoviska v prvostupňovém správním řízení (dosud tedy pouze dotčený správní orgán ve smyslu § 149 odst. 1 *in fine* správního řádu), stává odvolacím správním orgánem. V řízení o odvolání tedy již nemá nadále postavení dotčeného správního orgánu, a proto je samo vázáno vlastním „prvostupňovým“ závazným stanoviskem již z logiky toho, že jím byl vázán už prvostupňový správní orgán. Toto závazné stanovisko tedy Ministerstvo vnitra v pozici odvolacího správního orgánu nepřezkoumává, neboť je jím vázáno, a pokud obsah odvolání proti závaznému stanovisku směřuje, musí pro účely rozhodnutí o odvolání nejprve postupem podle § 149 odst. 5 správního řádu vyžádat od nadřízeného správního orgánu (kterým je ministr vnitra, jak uvedeno výše v tomto rozsudku) potvrzení nebo změnu závazného stanoviska. „Revizním“ stanoviskem ministra vnitra je pak opět v řízení o odvolání vázáno. Nejvyšší správní soud tedy považuje za zřejmé, že Ministerstvo vnitra jako odvolací správní orgán v řízení o správním vyhoštění nepřezkoumává závazné stanovisko, které samo vydalo v prvním stupni správního řízení, a proto ani nemůže být u jednotlivých úředních osob shledáno riziko systémové podjatosti.

[40] Stěžovatel svou kasační stížností napadl také výrok III. rozsudku městského soudu. Zastává názor, že městský soud měl ustanovenému zástupci stěžovatele přiznat navíc i odměnu za další úkon právní služby, který spočíval v podání „dupliky“ (terminologicky správně „replika“, pozn. NSS) ze dne 10. 12. 2019 k vyjádření žalovaného. Nejvyšší správní soud ze spisu městského soudu zjistil, že stěžovatelem zmíněné podání, jež za něj učinil ustanovený zástupce, se rozprostírá včetně úvodní strany na celkem pěti stranách formátu A4. Strana 1 obsahuje hlavičku advokátní kanceláře, údaje o adresátovi, označení účastníků soudního řízení, spisovou značku městského soudu, název podání a dataci. Na druhé a třetí straně se nachází zcela zbytečná a obsírná rekapitulace dosavadního průběhu správního řízení před městským soudem, která ostatně byla podána již v předchozím podání obsahujícím doplnění žaloby. Na str. 4 se opakuje, že se stěžovatel považuje za tzv. faktického tuzemce, a že si nebyl vědom pozbytí svého pobytového oprávnění. Velmi stroze se zde také konstatuje, že „žalovaný ani ve svém vyjádření nepodal přesvědčivé vysvětlení důvodů, proč se na žalobce nevztahuje překážka vycestování a nebylo konstatováno, že jeho vycestování není možné. V tomto ohledu žalobce odkazuje na svou žalobu a doplňuje, že jeho vycestování je v rozporu s čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a svobod.“ Na závěrečné (necelé) stránce se uplatňuje dva důkazní návrhy, a sice svědeckými výpověďmi stěžovatelovy matky a souseda (O. K.). Pak už

následuje jen stručný shrnující odstavec a sdělení, že stěžovatel na své žalobě trvá. Nejvyšší správní soud shledává tuto kasační námitku nedůvodnou.

[41] Podle § 35 odst. 2 věty druhé s. ř. s. platí, že „[z]a zastupování náleží odměna; pro určení její výše, nestanoví-li zvláštní právní předpis jinak, se užíje obdobně zvláštní právní předpis, jímž jsou stanoveny odměny a náhrady advokátům za poskytování právních služeb“. Podle § 35 odst. 10 téhož zákona platí odměnu ustanoveného zástupce stát. Ačkoli zákon v případě odměny ustanoveného zástupce výslovně nestanoví, že se vyplácí pouze za důvodné úkony právní služby, lze toto pravidlo analogicky dovést ze zásady přiznávání toliko „důvodně vynaložených nákladů řízení“ (včetně nákladů zastoupení advokátem) procesně úspěšnému účastníkovi řízení (srov. § 60 odst. 1 s. ř. s.). Nelze spravedlivě požadovat, aby stát platit odměnu ustanoveného zástupce i v rozsahu vykázaných úkonů právní služby, které lze označit za nadbytečné. Nejvyšší správní soud je dalek označení podání, jež ustanovený zástupce učinil vůči soudu a jímž mj. předestřel důkazní návrhy, za zbytné. Na druhou stranu nelze odhlédnout od toho, že obsah podání nejen že neumožňuje přiřadit je k některému z úkonů právní služby dle § 11 odst. 1 a 2 vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), v rozhodném znění (dále jen „advokátní tarif“), ale ani svou účelností ani významem se mu nepřibližuje. Jde o podání v drtivé většině rozsahu popisné a shrnující, k čemuž přistupuje fakt, že stěžovateli zjevně nic nebránilo (a bylo by naopak s ohledem na nadcházející nařízené soudní jednání vhodné) uplatnit tyto důkazní návrhy již ve svém rozsáhlém doplnění žaloby. Z důvodů výše uvedených se Nejvyšší správní soud ztotožnil s městským soudem v názoru, že za předmětné podání ne namíste ustanovenému zástupci přiznat odměnu podle § 11 advokátního tarifu.

IV. Závěr a odměna ustanoveného zástupce

[42] Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost (jako celek) důvodnou, s tím, že napadený rozsudek trpí z podstatné části vadou nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů. Nezbylo proto, než napadený rozsudek městského soudu zrušit a vrátit mu věc k dalšímu řízení v souladu s § 110 odst. 1 věty první před středníkem s. ř. s.

[43] Podle § 110 odst. 4 s. ř. s. bude městský soud v dalším řízení vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu vysloveným v tomto rozsudku. Bude tak na městském soudu, aby se přehledným, původním a strukturovaným způsobem vypořádal zejména s namítanou nepřiměřeností dopadu správního vyhoštění do stěžovatelova soukromého i rodinného života (a to adresně k oběma těmto dimenzím), stěžovatelovým vnímáním se jakožto faktického tuzemce, tvrzenými důvody znemožňujícími vycestování, dále také s jeho tvrzením, že neovládá ukrajinský ani ruský jazyk (tato případná neznalost přitom nemusí nutně znamenat překážku vycestování); přesvědčivě se musí městský soud vypořádat také s veškerými stěžovatelovými důkazními návrhy. Nejvyšší správní soud podotýká, že v tomto rozsudku nikterak nepředjímá důvodnost těchto žalobních námitek.

[44] O náhradě nákladů řízení rozhodne s ohledem na § 110 odst. 3 větu první s. ř. s. městský soud v dalším řízení.

[45] Stěžovatel byl v řízení o kasační stížnosti zastoupen v záhlaví označeným ustanoveným zástupcem. Jak již Nejvyšší správní soud výše uvedl, odměnu za zastupování platí ustanovenému zástupci stát (§ 35 odst. 10 s. ř. s.). Ustanovený zástupce poskytl stěžovateli v řízení o kasační stížnosti dva úkony právní služby, když podal kasační stížnost [§ 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu] a návrh na přiznání odkladného účinku [§ 11 odst. 2 písm. a) ve spojení s § 11 odst. 3 advokátního tarifu]. Náleží mu tedy odměna ve výši jedenapůlnásobku mimosmluvní sazby, která

pokračování

v řízení o kasační stížnosti činí 3100 Kč [§ 7 bod 5 ve spojení s § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu], k tomu dvakrát částka paušální náhrady hotových výdajů dle § 13 odst. 4 advokátního tarifu (která činí 300 Kč za jeden úkon právní služby). Ustanovený zástupce doložil, že je plátcem DPH, a proto se celková částka zvyšuje o sazbu této daně. Celkem se proto ustanovenému zástupci přiznává částka 6353 Kč, která mu bude z účtu Nejvyššího správního soudu vyplacena do 30 dní od právní moci tohoto rozsudku. Odměnu za úkon právní služby v podobě podání repliky ze dne 30. 6. 2020 k vyjádření žalovaného Nejvyšší správní soud ustanovenému zástupci nepřiznal z důvodů totožných s těmi, jež jsou uvedeny výše v odst. [41] tohoto rozsudku.

P o u ě n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 28. května 2021

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu